

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๙/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๘/๒๕๖๓

วันที่ ๒ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ความเป็นรัฐมนตรีของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๕) และมาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๘๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๓) หรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ ประธานสภาผู้แทนราษฎรยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ผู้ร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องใช้บ้านพักในกรมทหารราบที่ ๑ รักษาพระองค์ ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร ของทางราชการเป็นที่พักอาศัยของตนเองและครอบครัว ระหว่างดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ทั้ง ๆ ที่เกษียณอายุราชการ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ แล้ว อันเป็นการขัดต่อระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเข้าพักอาศัย ในอาคาร บ้านพัก ของข้าราชการและลูกจ้างประจำในสังกัดกองทัพบก พ.ศ. ๒๕๕๓ ระเบียบคณะกรรมการอำนวยการสวัสดิการกองบัญชาการกองทัพไทย ว่าด้วยการพักอาศัยในอาคารสวัสดิการ กองบัญชาการกองทัพไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ และระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการใช้กระแสไฟฟ้าและ น้ำประปาที่เบิกจ่ายจากงบประมาณงบงานบริหารหน่วย พ.ศ. ๒๕๕๖ มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง และรับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยงาน

ราชการเป็นพิเศษ นอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานปกติ ทำให้ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ

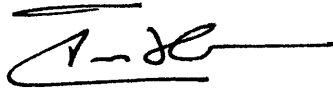
ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงว่า บ้านที่ผู้ถูกร้องพักอาศัยในกรมทหารราบที่ ๑ รักษาพระองค์ เป็นบ้านพักรับรองกองทัพบก ซึ่งให้สิทธิกับผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพบกและอดีตผู้บังคับบัญชาชั้นสูงที่ทำคุณประโยชน์แก่กองทัพบกและประเทศชาติ ผู้ถูกร้องเข้าพักอาศัยถูกต้องตามระเบียบกองทัพบกว่าด้วยการเข้าพักอาศัยในบ้านพักรับรองกองทัพบก พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นระเบียบที่ยังใช้บังคับอยู่ และเป็นคนละระเบียบกับระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเข้าพักอาศัยในอาคาร บ้านพัก ของข้าราชการและลูกจ้างประจำในสังกัดกองทัพบก พ.ศ. ๒๕๕๓ การพักอาศัยในบ้านพักรับรองดังกล่าวมิได้เป็นการได้รับประโยชน์พิเศษ แต่เป็นไปตามสิทธิที่หน่วยราชการปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ที่มีสถานะเดียวกันกับผู้ถูกร้องที่เคยได้รับเป็นธุรกิจการงานปกติ การพักอาศัยของผู้ถูกร้องในบ้านพักรับรองดังกล่าว จึงไม่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามที่ผู้ร้องอ้าง

ผู้บัญชาการทหารบกส่งคำชี้แจงและคำชี้แจงเพิ่มเติมว่า กองทัพบกตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่บุคคลสำคัญหรือบุคคลใด ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย รวมทั้งอดีตผู้บังคับบัญชาที่แม่เกษียณอายุราชการจากกองทัพบกแล้ว แต่ยังคงปฏิบัติหน้าที่สำคัญเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ เช่น องคมนตรี และคณะรัฐมนตรี รวมทั้งครอบครัวของบุคคลเหล่านั้น กองทัพบกจึงจัดให้มีบ้านพักรับรองขึ้นในเขตพื้นที่ของกองทัพบก เพื่อการรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งในยามปกติและในสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ โดยออกระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเข้าพักอาศัยในบ้านพักรับรองกองทัพบก พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าพักอาศัยว่า จะต้องเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นสูงหรืออดีตผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพบกที่ยังคงทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติและกองทัพบก และเคยดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกมาแล้ว โดยกองทัพบกสนับสนุนบ้านพัก การรักษาความปลอดภัย และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความเหมาะสมการใช้งานตามที่ระเบียบกำหนดไว้ กรณีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีคุณสมบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบกำหนด กองทัพบกพิจารณาอนุมัติให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เข้าพักอาศัยในบ้านพักรับรองในฐานะบุคคลสำคัญของประเทศ ทั้งยังให้การสนับสนุนงบประมาณค่ากระแสไฟฟ้าและน้ำประปา ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการพักอาศัยตามความจำเป็นและเหมาะสมในการใช้งาน ปัจจุบันบ้านพักรับรองดังกล่าวไม่ได้อยู่ในเขตกรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ แต่เป็นพื้นที่ในความครอบครองดูแลและใช้ประโยชน์ในราชการของกองทัพบก

ข้อเท็จจริงจากคำร้อง คำชี้แจง และเอกสารหลักฐานที่ปรากฏในสำนวนจากการนำเสนอของทั้งสองฝ่ายรับฟังได้ว่า ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเข้าพักอาศัยในอาคาร บ้านพัก ของข้าราชการ และลูกจ้างประจำในสังกัดกองทัพบก พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นระเบียบที่ใช้บังคับแก่ผู้ที่ยังรับราชการอยู่ในพื้นที่อันเป็นที่ตั้งของบ้านพัก เป็นสวัสดิการเพื่อให้เกิดความสะดวกในการปฏิบัติราชการตามข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ ส่วนบ้านพักรับรองตามระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเข้าพักอาศัยในบ้านพักรับรองกองทัพบก พ.ศ. ๒๕๔๘ นั้น มิได้จำกัดเฉพาะผู้ที่ยังรับราชการอยู่ โดยคำนียามข้อ ๔ เป็นการให้สิทธิแก่ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพบกหรืออดีตผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพบกที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่กองทัพบกและประเทศชาติซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบดูแลของกรมสวัสดิการทหารบก ทั้งนี้ กรณีที่ออกจากราชการไม่ว่ากรณีใด กองทัพบกจะเป็นผู้พิจารณาให้สิทธิอาศัยเป็นกรณีเฉพาะราย นอกจากนี้ ข้อ ๑๑ ของระเบียบฉบับหลัง ยังให้กองทัพบกพิจารณาสนับสนุนงบประมาณค่ากระแสไฟฟ้าและน้ำประปา ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการพักอาศัยตามความจำเป็นและเหมาะสมของการใช้งานด้วย

เห็นว่า นายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำฝ่ายบริหาร ความปลอดภัยของนายกรัฐมนตรีรวมทั้งครอบครัวมีส่วนสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ รัฐมีหน้าที่จัดการดูแลให้ความปลอดภัยแก่นายกรัฐมนตรีและครอบครัวตามความเหมาะสมแก่สภาพการณ์ การจัดบ้านพักรับรองที่ปลอดภัย มีความเป็นส่วนตัว สร้างความพร้อมทั้งสุขภาพกายและจิตใจในการปฏิบัติภารกิจบริหารประเทศ ล้วนเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม สำหรับกรณีผู้ถูกร้องเคยดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบก ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชากองทัพ กองทัพบกดำเนินการจัดบ้านพักรับรองให้ตามที่ระเบียบเอื้ออำนวย กล่าวคือ การเข้าพักอาศัยในบ้านพักรับรองของผู้ถูกร้องเป็นไปตามสิทธิที่กำหนดไว้ในระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเข้าพักอาศัยในบ้านพักรับรองกองทัพบก พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งยังมีผลใช้บังคับอยู่ และยังปรากฏว่า กองทัพบกปฏิบัติต่ออดีตผู้บังคับบัญชาชั้นสูงที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่กองทัพบกและประเทศชาติเป็นปกติตลอดมา เป็นประโยชน์ที่ได้รับจากหน่วยงานราชการที่ปฏิบัติเป็นปกติสำหรับผู้บังคับบัญชาชั้นสูงหรืออดีตผู้บังคับบัญชาชั้นสูง หากใช้เป็นประโยชน์พิเศษเฉพาะผู้ถูกร้อง การพักอาศัยในบ้านพักรับรองของผู้ถูกร้องจึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๓) ที่ว่า รัฐมนตรีต้องไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยงานราชการเป็นพิเศษ นอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานปกติ และเมื่อเป็นการอยู่อาศัยถูกต้องตามสิทธิภายใต้กฎหมายและระเบียบของกองทัพบกแล้ว ไม่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามที่ผู้ร้องอ้าง จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๖๐ (๕) ประกอบมาตรา ๑๘๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๓) ไม่มีเหตุให้
ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องต้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔)
และ (๕)

(นายจिरินติ ทะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ